Europe
Démocratie
Espéranto

Gazetara dosiero 2024

"Eŭropo" antaŭ ĉio signifas ĉi tie "Eŭropa Unio", tio estas politika strukturo formita de ŝtatoj, kiu evoluas de ĉirkaŭ sesdek jaroj.

"Demokratio" estas maniero de funkciado, kie potenco venas de la homoj, sed kie tiu potenco estas limigita de la rajtoj de diversaj homoj, en la signifo de la Universala Deklaracio de Homaj Rajtoj de 1948.

“Esperanto” estas la nomo de la justa internacia lingvo, kiu ekzistas de preskaŭ jarcento kaj duono, kaj kiu ŝajnas al ni tre utila por la demokratia funkciado de Eŭropa Unio[1].

Por kontribui al pli bona funkciado de Eŭropa Unio, ni prezentos liston de kandidatoj por la elekto de eŭropaj deputitoj la 9-an de junio 2024. Tiun liston gvidos Laure Patas d'Illiers kaj Pierre Dieumegard.

Europe-Démocratie-Espéranto
98 avenue Michel-Ange, 75016 PARIS,
https://e-d-e.fr,
presse@e-d-e.fr

1 https://eo.wikipedia.org/wiki/Esperanto

Enhavo

1 Asocio Europe-Démocratie-Espéranto estas parto de Federacio Eŭropo-Demokratio-Esperanto....4
2 Lingva diverseco estas parto de la eŭropa strukturo....5
2.1 Eŭropaj traktatoj postulas tian diversecon....5
2.2 Lingva diverseco estas malfacile administrebla....5
3 Kelkaj aspektoj de la supereco de la angla lingvo....7
3.1 Retejoj europa.eu....7
3.1.1 Radika retejo: lingvoelekto gvidita en la angla....7
3.1.2 Interretaj ligiloj: preskaŭ ĉiam defaŭlte al anglaj paĝoj....8
3.1.3 La bildoj tre ofte havas la vortojn en la angla....8
3.2 Eŭrobarometro-publikopiniaj enketoj....9
3.3 Rezultoj de la Konferenco pri la Estonteco de Eŭropo....9
3.3.1 Pri kio temis ĉi tiu Konferenco....9
3.3.2 Decembro 2023: la Eŭropa Konsilio "sekvas" rekomendojn kaj proponojn de civitanoj10
4 La plimulto de eŭropanoj estas ekskluditaj de la debato de la nuna lingvopolitiko....10
4.1 Eŭrobarometro 386 (2012) : kvarono de eŭropanoj komprenas la anglan, sed la granda plimulto deziras justan komunan lingvon....10
4.1.1 Nur 25% de eŭropanoj diras, ke ili kapablas kompreni la anglan....11
4.1.2 Eŭropanoj ankaŭ konsentas, ke ĉiuj parolu komunan lingvon (preskaŭ 70%)....11
4.1.3 Eŭropanoj opinias, ke ĉiuj lingvoj estu traktataj egale....13
1.1 Raporto de la Eŭropa Parlamento pri plurlingveco en EU-institucioj (2022)....13
5 La administracio de Eŭropa Unio kontribuas por eternigi kaj pligrandigi tiujn malegalecojn kaj diskriminaciojn....14
5.1 Progreso de la Konferenco pri la Estonteco de Eŭropo: ŝajno de popola konsultado....14
5.1.1 Raportoj de la interreta platformo montris la gravecon de lingvoj por civitanoj....14
5.1.2 Sed ĉi tiuj ideoj ne estis transdonitaj al la partoprenantoj de la civitanaj paneloj....15
5.1.3 Konkludo: la voĉo de eŭropanoj ne aŭdiĝis en ĉi tiu Konferenco pri la Estonteco de Eŭropo....17
6 Proponoj por tute repripensi lingvoinstruadon en Francio....17
6.1 La oficiala EU-strategio: gepatra lingvo + 2 (Barcelona celo)....17
6.2 Problemoj de frua angla instruado....17
6.3 En Francio, lingvoinstruado estas tre multekosta por la komunumo....20
6.4 Grin-raporto: la tute-angla politiko kondukas al gravaj perdoj por la nacia kaj eŭropa ekonomio....20
6.5 Alternativaj rekomendoj por lingvoinstruado....21
7 Proponoj por plibonigi la demokratian funkciadon de la Eŭropa Unio....23
7.1 Sistemigi la tradukon de informaj dokumentoj....23
7.2 Plivastigi originalajn dokumentojn en Esperanto....24

7.3 Subteni la instruadon de Esperanto por antaŭenigi plurlingvecon.....24
7.4 Subteni la instruadon de Esperanto por antaŭenigi eŭropajn interŝanĝojn.....24
7.5 Subtenu la gazetaron kaj aŭdvidajn amaskomunikilojn en Esperanto, kaj en diversaj lingvoj 25
8 Por la eŭropaj elektoj en junio 2024, nia listo estos gvidata de Laure Patas d'Illiers kaj Pierre Dieumegard.....26
9 Kelkaj demandoj, kun iliaj respondoj.....27
9.1 Kio estas via programo?.....27
9.1.1 Nia agado baziĝas sur la Universala Deklaracio de Homaj Rajtoj de 1948 27
9.1.2 La Alvoko al Diplomatoj (1915) estas inspirfonto por hodiaŭ.....27
9.1.3 Daŭripovo de evoluo estas prioritato.....28
9.1.4 Libera komputado pli bone respondas al la bezonoj de nia tempo.....28
9.1.5 La unuopa balotilo (germana stilo) estus pli bona balotmaniero.....28
9.2 Kial via programo ne estas pli detala?.....28
9.3 Kaj por migrantoj, kion vi proponas?.....29
10 Iuj ofte aŭdis kritikojn.....29
10.1 Lingvaj problemoj ne pravigas la ekziston de specifaj politikaj movadoj. Vi devas asocii vin kun aliaj partioj.....29
10.2 Malgrandaj listoj kiel vi forprenas voĉojn de listoj, kiuj povas havi elektitajn reprezentantojn, kaj donas profiton al popolistoj kaj ekstremistoj.....29

1 Asocio Europe-Démocratie-Espéranto estas parto de Federacio Eŭropo-Demokratio-Esperanto

Europe-Démocratie-Espéranto estas asocio "leĝo de 1901", kun politikaj celoj (RNA W751171211, SIRET 498 521 574 00026), kreita la 8-an de junio 2005 en Parizo [2]. Ni prezentis kandidatojn en ĉiuj eŭropaj elektoj ekde 2004 (kaj nur ĉi tiuj elektoj: nia celo estas ne loka aŭ nacia, sed eŭropa).

Ĝis 2014, la eŭropa elekto en Francio estis organizita surbaze de regionaj balotdistriktoj. Ekzistis do regionaj asocioj, kiuj estis nuligitaj kiam la voĉdono fariĝis nacia en 2019.

Europe-Démocratie-Espéranto agas je eŭropa nivelo interkonsiliĝante kun samideanoj en aliaj landoj, grupigitaj aŭ ne en landaj asocioj. La tuto konsistigas la Federacion Eŭropo-Demokratio-Esperanto, kiu estas asocio, kies statutoj estas deponitaj en Strasburgo, sub la reĝimo de asocioj de Alzaco-Mozelo. La statutoj de la Federacio estis arkivitaj la 17-an de decembro 2003 (SIREN 794 849 174).

La retejo de la Federacio estas https://ede.org .

2 https://www.journal-officiel.gouv.fr/pages/associations-detail-annonce/?q.id=id:200500271622

2 Lingva diverseco estas parto de la eŭropa strukturo

2.1 Eŭropaj traktatoj postulas tian diversecon

Eŭropa Unio estis konstruita ekde la "Traktatoj de Romo" en 1957 kiel asocio de suverenaj ŝtatoj, kun malsamaj oficialaj lingvoj. En 1957 estis nur ses landoj (Okcidenta Germanujo, Belgio, Francio, Italio, Luksemburgio kaj Nederlando), kun kvar oficialaj lingvoj (germana, franca, nederlanda, itala).

Dum la jardekoj, la nombro de landoj pliiĝis, kaj ankaŭ la nombro de oficialaj lingvoj. Nuntempe, ekzistas 27 landoj kaj 24 oficialaj lingvoj.

La Traktato de Lisbono [3], kiu regas la funkciadon de la Eŭropa Unio, estis verkita en diversaj lingvoj, kiuj estas same aŭtentaj. Ĝia Artikolo 2 diras "ke la Unio respektas la riĉecon de sia kultura kaj lingva diverseco", kio respondas al la devizo de EU [4]"Unuigitaj en diverseco".

Tio estas do fundamenta diferenco kun Usono, al kiu la Eŭropa Unio foje estas komparata. La tradicia devizo de Usono [5]estas "E pluribus unum", kiu signifas "iĝi unu el multaj", kaj indikas la deziron al unuiĝo kun la malapero de diferencoj. Male, la eŭropa devizo “In varietate concordia” = “Unueco en diverseco” montras la deziron konservi diversecon.

2.2 Lingva diverseco estas malfacile administrebla

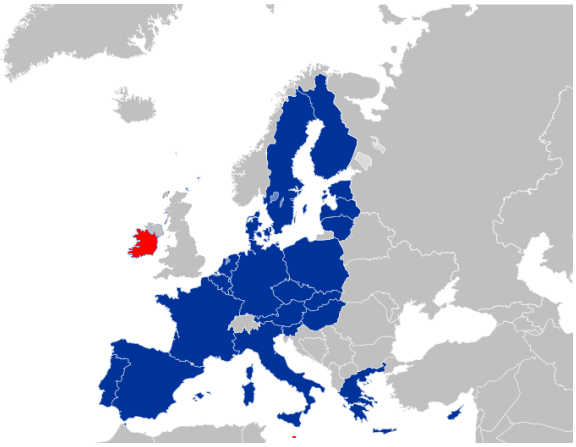

1: Mapo de la Eŭropa Unio. Landoj kies oficiala lingvo estas la angla estas ruĝe, la aliai estas malhelblue.

Ekde la komenco, la lingva reĝimo de Eŭropa Unio celis esti plurlingva, kaj estas difinita per “Regularo Numero 1” de 1958 [6].

En 1958, kun nur kvar oficialaj lingvoj, inkluzive de du latinaj kaj du ĝermanaj lingvoj, estis imageble, ke eŭropaj funkciuloj aŭ politikistoj povis kompreni (pli-malpli bone) ĉiujn kvar lingvojn. Eblis ankaŭ fari rektajn tradukojn de dokumentoj inter ĉiuj lingvoj, aŭ rektajn interpretojn dum renkontiĝoj.

En 2024, kun 24 oficialaj lingvoj, multe pli diversaj, estas neeble.

Tra la jaroj, la funkciado de la institucioj de la Eŭropa Unio malproksimiĝis de la principo de egaleco de oficialaj lingvoj. Eŭropaj instancoj funkcias preskaŭ ekskluzive en la angla, kiu estas nur la oficiala lingvo de Malto kaj Irlando.

La eŭropa popolo estas disigita de ĝiaj estroj. Nur eta minoritato scipovas fremdan lingvon.

En 2002, en Barcelono, la ŝtatestroj de Eŭropa Unio decidis ke ĉiuj gelernantoj ricevu instruadon de du lingvoj (krom iliaj familiaj lingvoj).

3 https://www.assemblee-nationale.fr/13/projets/PL%20690%20Trait%C3%A9.pdf

4 https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/symbols/eu-motto_fr

5 https://fr.wikipedia.org/wiki/E_pluribus_unum

6 https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:1958R0001:20130701:FR:PDF

Ĉirkaŭ dudek jaroj poste, en 2019, la ŝtatestroj konstatis ke tiu politiko ne estis efika. La Konsilio de Eŭropa Unio oficiale deklaris: "Nur kvar lernantoj en dek en meza edukado atingas la nivelo de "sendependa uzanto" en sia unua fremda lingvo, tio estas kapablo simple konversacii. Nur kvarono de lernantoj atingas ĉi tiun nivelon en la dua fremda lingvo".

Tiu neesto de komuna lingvo malutilas demokration, sed ankaŭ ekonomian kaj socian efikecon. Civitanoj ne povas debati. Firmaoj apenaŭ povas kontakti siajn eblajn provizantojn aŭ klientojn en aliaj eŭropaj landoj. Sindikatoj ne kapablas organizi komunajn agojn je la nivelo de Eŭropa Unio. Eŭropa Unio estas en malavantaĝo kompare kun grandaj konkurantaj grupoj kiel Usono kaj Ĉinio.

3 Kelkaj aspektoj de la supereco de la angla lingvo

La Traktato de Lisbono, kiel antaŭaj traktatoj, deklaras en Artikolo 2 ke "[La Unio] respektas la riĉecon de sia kultura kaj lingva diverseco, kaj certigas la protektadon kaj evoluon de eŭropa kultura heredaĵo".

Regularo numero 1, en ĝia unua artikolo, establas la liston de oficialaj kaj laborlingvoj de Eŭropa Unio: ili ĉiuj estas konsiderataj egale. Artikolo 6 indikas, ke "La institucioj povas difini la modojn de aplikado de tiu ĉi lingva reĝimo en sia interna regularo", kio lasas la eblecon limigi aŭ antaŭenigi la uzadon de iuj lingvoj, sed sen determini, kiu estas la kompetenta aŭtoritato por tia decido.

3.1 Retejoj europa.eu

La domajno europa.eu estas tiu de Eŭropa Unio, kun diversaj subdomajnoj. La malsupraj indikoj estis kontrolitaj la 12-an de decembro 2023.

3.1.1 Radika retejo: lingvoelekto gvidita en la angla

En retumilo, kiam vi indikas europa.eu, vi aŭtomate iras al lingvoelekta paĝo https://european-union.europa.eu/select-language?destination=/node/1 . La lingvonomoj estas donitaj en la diversaj lingvoj, sed la listo estas dividita en du grupojn "EU oficialaj lingvoj" kaj "Aliaj lingvoj" (por la rusa kaj la ukraina).

Se ni elektas "la francan", ni alvenas al paĝo en la franca "Via alirpunkto al la Eŭropa Unio", en kiu estas pluraj menuoj kaj opcioj, ĝenerale en la franca, kun kelkaj esceptoj: "Novaĵoj kaj eventoj", kaj anoncoj ĉe la malsupro de la paĝo, kiuj estas en la angla, kun la indiko "Ĉiuj novaĵoj haveblas en la 24 oficialaj EU-lingvoj per aŭtomata traduko".

Kiam vi elektas "Novaĵoj kaj eventoj", kun aŭtomata traduko al la franca, antaŭ ol havi la deziratan informon, vi devas plurfoje validigi vian elekton, kun averto. Se vi vere volas la francan, vi devas konscii, ke vi riskas!

Kaj kiam vi estas sur la paĝo tradukita en la francan, alia mesaĝo invitas vin reveni al la originala lingvo, kiu ĉiam estas la angla.

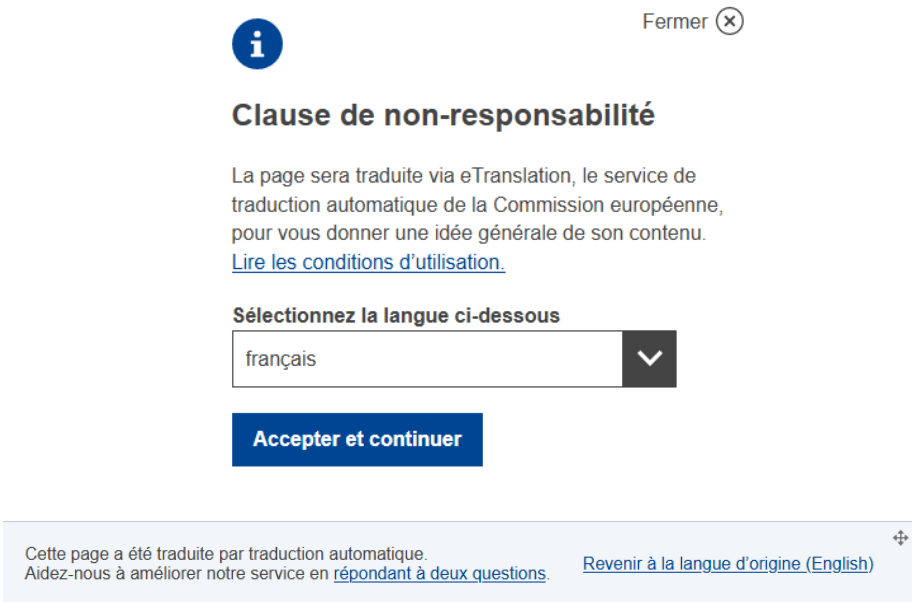

2: Ĉu vere vi volas havi informojn en la franca ? Vi devas konsenti malgarantion !

3.1.2 Interretaj ligiloj: preskaŭ ĉiam defaŭlte al anglaj paĝoj

Sur ĉi tiuj paĝoj aŭtomate tradukitaj en la francan (aŭ alian lingvon), la ligiloj sendas al la originalaj paĝoj, kiuj estas en la angla. Foliumante eŭropajn administrajn retejojn, oni ofte devas perdi tempon reelektante la lingvon en kiu oni volas akiri la informojn. Ni povas malkuraĝiĝi rapide.

3.1.3 La bildoj tre ofte havas la vortojn en la angla

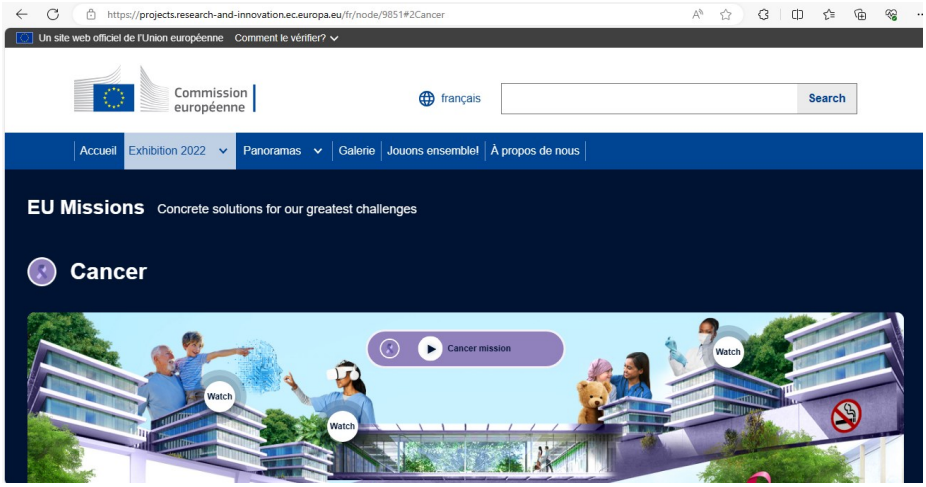

3: (jes, malgraŭ ŝajnoj, ĉi tiu estas paĝo "en la franca")

Eĉ kiam la teksto estas en la franca, ĉu ĉar homo skribis la francan, ĉu ĉar aŭtomata traduko rezultigis francan tradukon, la bildoj ne estas. Tamen ĉi tiuj bildoj ofte havas gravan rolon, kaj la vortoj en la bildoteksto permesas al ni kompreni ilian signifon.

3.2 Eŭrobarometro-publikopiniaj enketoj

La Eurobarometro-servo estas kreita en 1973 por publikaopiniaj enketoj tra la Eŭropa Unio. Preskaŭ 30 000 homoj estas intervjuitaj plurfoje jare pri diversaj temoj. La retejo-adreso ŝanĝiĝis plurfoje, kaj nuntempe estas https://europa.eu/eurobarometer .

La retejo havis menuojn en la franca kaj la angla ĝis la fino de 2021. Ekde la komenco de 2022, la menuoj kaj klarigaj tekstoj estas nur en la angla. Komence de 2022 ankaŭ estis la komenco de franca prezidanteco de Eŭropa Unio: ne ekzistas rekta ligo inter la du faktoj, sed ĉiukaze la franca prezidanteco nenion utilis por konservi la francan lingvon en ĉi tiu retejo.

En la fruaj 2000-aj jaroj, raportoj estis ofte publikigitaj en tri lingvoj, la angla, la franca kaj la germana. Nuntempe ili estas preskaŭ ekskluzive eldonitaj en la angla.

Tabelo 1: La lastaj dek raportoj de Eŭrobarometro, ĝis la 12-a de decembro 2023

Dato	Titolo	LINGVO(J)
decembro 2023	Demokratio	la angla
decembro 2023	Civitaneco kaj demokratio	Ĉiuj oficialaj lingvoj
decembro 2023	Enketo de Aŭtuno 2023 de EP: Ses monatoj antaŭ la Eŭropaj Elektoj de 2024	la angla
novembro 2023	La eŭro-regiono	la angla
novembro 2023	Enketo pri Amaskomunikilaro kaj Novaĵoj 2023	la angla
novembro 2023	SMEs kaj kapablecoj mankas	la angla
oktobro 2023	Sintenoj de eŭropanoj pri besta bonfarto	la angla
oktobro 2023	La Ekoetikedo de EU	la angla
oktobro 2023	Demografia ŝanĝo en Eŭropo	la angla
oktobro 2023	Civitana konscio kaj percepto de EU-Regiona politiko	la angla

Ĉi tiu eldono ekskluzive en la angla subfosas la oficialajn celojn de la servo Eŭrobarometro. La informoj malofte estas raportitaj en la gazetaro aŭ la amaskomunikilaro. Kiam artikolo rilatas al ĝi, ĝi nur ripetas la ĝeneralajn informojn el la gazetara komuniko, sen eniri la detalojn de la raporto. Tamen la raporto ofte enhavas interesajn grafikaĵojn kaj tabelojn, montrantajn diferencojn de opinio inter landoj, aŭ inter aĝogrupoj... Unulingveco ĉi tie kondukas al malŝparo de publika mono.

3.3 Rezultoj de la Konferenco pri la Estonteco de Eŭropo

3.3.1 Pri kio temis ĉi tiu Konferenco

La Konferenco pri la Estonteco de Eŭropo, inter la 9-a de majo 2021 kaj la 9-a de majo 2022, devus ebligi al la civitanoj de EU esprimi sin pri la estonteco de la Unio. Tio devus esti la ekvivalento de "granda nacia debato" en eŭropa skalo, per aŭtomata traduksistemo por la plurlingva platformo en Interreto, kaj per samtempa interpretado por la panelkunvenoj kaj plenkunsidoj.

Fakte, la operacio estis seniluziiga, ĉar la kunvenoj de la diversaj grupoj, precipe la "civitanaj paneloj", estis kontrolitaj de la administrantoj por akiri rezultojn kongruajn kun tio, kion deziris la

gvidantoj.

Vi povas vidi mallongajn filmojn pri ĉi tiu temo ĉe Youtube: https://www.youtube.com/watch?v=d9ntm5F2GCY por la orientiĝo de la rezultoj de enketo antaŭ ĉi tiu Konferenco, kaj https://www.youtube.com /watch?v=A2CII9T_CY4 pri la malbona informo de partoprenantoj en civitanaj paneloj kaj pri la tordado de la rezultoj.

3.3.2 Decembro 2023: la Eŭropa Konsilio "sekvas" rekomendojn kaj proponojn de civitanoj

La retpaĝo estas https://www.consilium.europa.eu/fr/policies/conference-on-the-future-of-europe/ kaj estas datita la 7-an de decembro 2023. La deklaroj sur ĉi tiu paĝo estu zorgeme prenitaj. , ĉar, kiel ni vidis en la antaŭa paragrafo, la ideoj esprimitaj en la plurlingva interreta platformo ne estis transdonitaj al la panelanoj.

Ĝi diras "la taksado estas la nura dokumento kiu disponigas detalan retrosciigon pri ĉiu el la proponoj kaj mezuroj de la raporto. Ŝajnas, ke superforta plimulto de ili jam estis efektivigita aŭ efektiviĝas. », kaj vi povas elŝuti du pdf-dosierojn:

- 9-paĝa franca dosiero (aŭ aliaj lingvoj)
- dosiero en la angla de 300 paĝoj.

Kvankam tre enuiga por legi, kaj plena de decidoj, kiuj plejparte estos forgesitaj, la angla dosiero estos la referenco.

4 La plimulto de eŭropanoj estas ekskluditaj de la debato de la nuna lingvopolitiko

Demokratio ne estas nur elekto de deputitoj kaj ŝtatestroj, ĝi temas ankaŭ kaj ĉefe pri demokratia debato. Ĉiu individuo devas povi ricevi koncernajn informojn, kaj kompari sian opinion kun tiu de aliaj, por pli bonaj kolektivaj decidoj.

4.1 Eŭrobarometro 386 (2012) [7]: kvarono de eŭropanoj komprenas la anglan, sed la granda plimulto deziras justan komunan lingvon

Inter 2001 kaj 2012 kvar enketoj temis pri la lingvoscio de eŭropanoj. La lasta estas Eŭrobarometro 386, de 2012.

Kontraŭe al populara kredo, kono de fremdaj lingvoj ne progresas kun la tempo. Ni eĉ rimarkas klaran malpliiĝon en Slovakio, Ĉeĥio, Bulgario, Pollando kaj Hungario: verŝajne homoj forgesas la rusan, sen lerni aliajn lingvojn interŝanĝe.

7 https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/1049

4.1.1 Nur 25% de eŭropanoj diras, ke ili kapablas kompreni la anglan

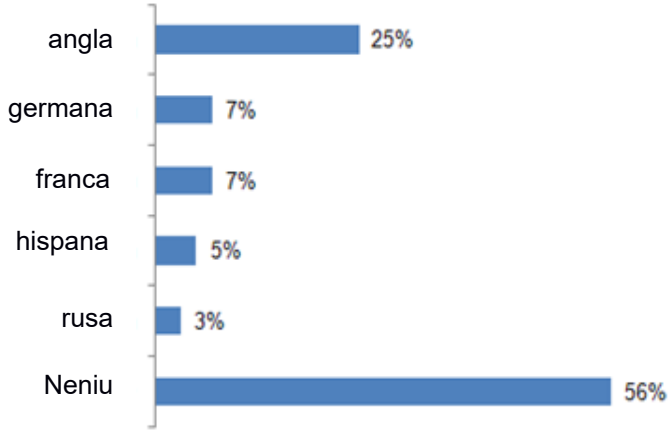

SD5a Kiujn lingvojn krom via gepatra lingvo vi komprenas sufiĉe bone por sekvi la novaĵojn en la radio aŭ televido?

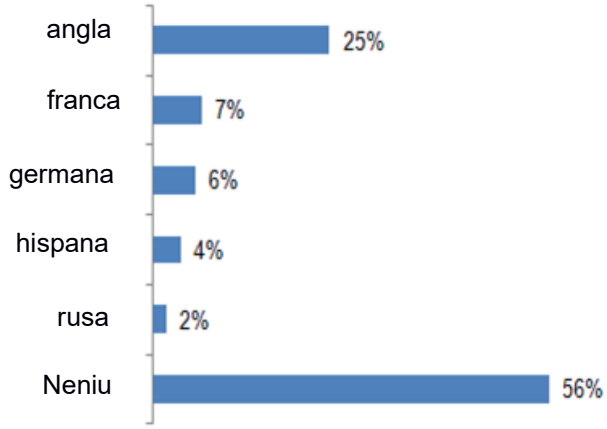

SD5b Kaj por legi gazetojn aŭ revuajn artikolojn?

4: "Pasiva" kono de lingvoj (Eŭrobarometro EB386)

La proporcio estas iom pli alta por konversacio: 38% de eŭropanoj diras, ke ili kapablas konversacii en la angla (sed la nivelo de la konversacio ne estas precizigita). Ni povas do vidi, ke eldiroj kiel "Ĉiuj parolas la anglan" estas tre troigitaj, kaj ke la memmalbonigo "Francoj estas mallertaj pri lingvoj, male al ĉiuj eŭropanoj" ne baziĝas sur vero.

4.1.2 Eŭropanoj ankaŭ konsentas, ke ĉiuj parolu komunan lingvon (preskaŭ 70%).

QE7, Bonvolu diri al mi ĝis kia grado vi konsentas aŭ malkonsentas kun ĉiu el la sekvaj deklaroj.

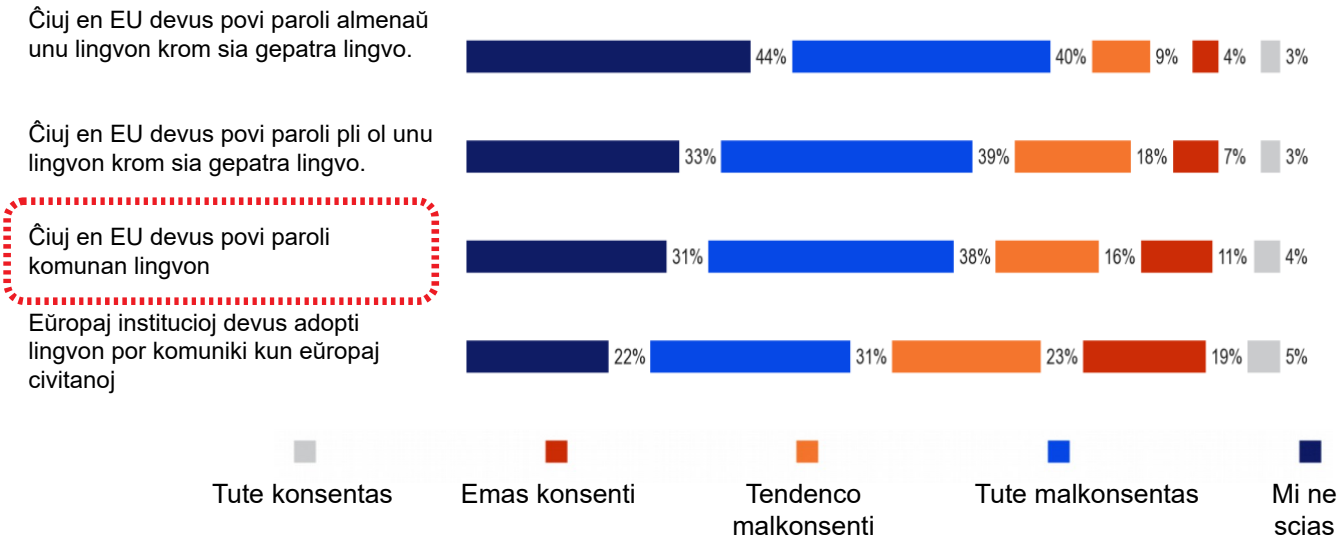

5: Proporcioj de respondoj al demandoj EQ7 (EB386) pri la bezono de aliaj lingvoj ol la gepatra lingvo

La konkludo de la raporto estas klara: "Eŭropanoj ĝenerale favoras, ke ĉiuj en EU povu paroli komunan lingvon (69%), kaj malgranda plimulto el ili opinias, ke eŭropaj institucioj devus adopti lingvon unikan manieron komuniki kun eŭropaj civitanoj. (53%); Samtempe ili opinias, ke ĉiuj lingvoj en EU devus esti traktataj same. Ĉi tiu lasta deklaro, kiu estis menciita de 81% de la enketitoj, estas pli subtenata hodiaŭ ol en 2005.

Jen la celo de Eŭropo-Demokratio-Esperanto: ke eŭropanoj povu paroli komunan lingvon, sed ke samtempe ĉiuj lingvoj de Eŭropa Unio estu traktataj sammaniere. Ni proponas uzi Esperanton kiel komunan lingvon.

Ĉi tiu enketo datiĝas de 2012. Ni povas bedaŭri, ke ne ekzistas pli lastatempa, kvankam estis kvar enketoj komence de la 21-a jarcento (2001, 2005, 2006 kaj 2012 [8]). Malbonaj langoj povus diri, ke ĉi tiu speco de esploro haltis ĉar ĝi ne produktis la atendatajn rezultojn.

8 https://europa.eu/eurobarometer/surveys/browse/all/series/8927

4.1.3 Eŭropanoj opinias, ke ĉiuj lingvoj estu traktataj egale

QE7. Bonvolu diri al mi ĝis kia grado vi konsentas aŭ malkonsentas kun ĉiu el la sekvaj deklaroj.

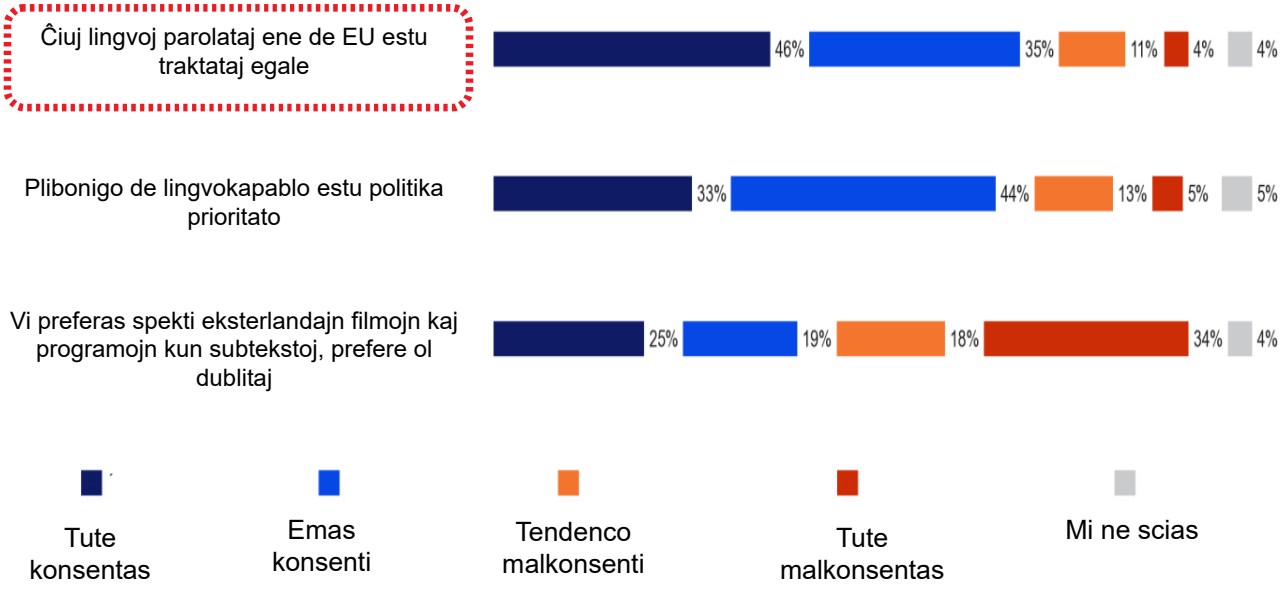

Figure 6: Deziro al egaleco de lingvoj (Eŭrobarometro 386, 2012, demando QE7)

Ni vidas klaran deziron inter eŭropanoj pri egaleco de lingvoj: 81% konsentas.

1.1 Raporto de la Eŭropa Parlamento pri plurlingveco en EU-institucioj (2022)[9]

En Tabelo 8 kaj Ĉapitro 7, ni vidas ke kiam EU uzas la anglan ekskluzive en sia komunikado, nur 13 ĝis 45% de plenkreskuloj en EU-27 povas kompreni la enhavon de la publikigitaj dokumentoj. Alivorte, **la plimulto de la eŭropa loĝantaro estas ekskludita de debato kaj decido** .

Tio kreas diskriminacion kaj malegalecojn inter la loĝantoj de la Eŭropa Unio, kio estas kontraŭa al la fundamentaj tekstoj de EU, precipe la Lisbona Traktato.

9 https://www.europarl.europa.eu/thinktank/fr/document/IPOL_STU(2022)699648 ; Franca versio havebla ĉe http://www.europeensemble.eu/article9/lapproche-de-lunion-europeenne-en-matiere-de-multilinguisme-dans-sa-propre-politique-de-communication

5 La administracio de Eŭropa Unio kontribuas por eternigi kaj pligrandigi tiujn malegalecojn kaj diskriminaciojn

Publikaj aŭtoritatoj havas rolon en la evoluo de la socio kiun ili administras. Bedaŭrinde, la Eŭropa Komisiono kaj la diversaj EU-servoj kontribuas por konservi kaj foje plimalbonigi tiujn rompojn de la ĝusta funkciado de demokratio.

5.1 Progreso de la Konferenco pri la Estonteco de Eŭropo: ŝajno de popola konsultado

Ĉi tiu Konferenco oficiale finiĝis la 9-an de majo 2022, sed ĝia retejo ankoraŭ estas plejparte arkivita kaj konsultebla [10].

5.1.1 Raportoj de la interreta platformo montris la gravecon de lingvoj por civitanoj

Principe, raportoj de la plurlingva interreta platformo estu disponeblaj (vidu malsupron de raportpaĝo [11]). Je la 13-a de decembro 2023, ni rimarkas, ke la fina raporto (majo 2022) kaj la plej novaj provizoraj raportoj (februaro 2022 kaj novembro 2021) estas neatingeblaj, kaj ke ni povas nur konsulti la unuajn provizorajn raportojn (aŭgusto 2021 kaj septembro 2021).

En la raporto de septembro 2021, [12]la parto pri "Eŭropa demokratio", paĝo 81, enhavas alineon "Lingvoj kaj promocio de la eŭropa spirito". Ĝi klare tekstas "Multaj partoprenantoj diskutas la ideon sugestante elekti komunan lingvon por ke civitanoj tra EU pli bone komunikiĝu kaj komprenu unu la alian", kun klara referenco al Esperanto. Oni ankaŭ parolas, en malpli grava maniero, pri fari komunan festotagon la 9-an de majo aŭ eŭropajn sportteamojn.

Tiu ĉi temo estas traktata en la sekcio “Edukado, kulturo, junularo kaj sporto”, kun paragrafo “Promocio de komuna eŭropa identeco”. Ĝi klare tekstas “La starigo de komuna eŭropa lingvo estas konsiderata kiel elemento probable antaŭenigi eŭropan integriĝon, laŭ multaj partoprenantoj”, kun referenco ankaŭ al Esperanto, la latina aŭ la angla.

La tabelo por la temo "Edukado, kulturo..." montris la plej subtenatajn proponojn kaj la plej komentatajn proponojn. La plej subtenata propono rilatis al la lingva problemo, kaj ankaŭ la kvar plej komentitaj proponoj.

---

10 https://wayback.archive-it.org/12090/20230417181128/https://futureu.europa.eu/en/

11 https://wayback.archive-it.org/12090/20230217081029/https://futureu.europa.eu/fr/pages/reporting?locale=fr ; libervola traduko haveblas ĉe http://www.europeensemble.eu/article6/conference-sur-lavenir-de-leurope-le-rapport-final-de-la-plateforme-nest-plus-seulement-en-anglais

12 https://wayback.archive-it.org/12090/20221207000659/https://prod-cofe-platform.s3.eu-central-1.amazonaws.com/mjlqt4e99t7mqq8c2tllw29ub2rr?response-content-disposition=inline 20FileName%3d%221240577FR.PDF%22%3B%20FileName%2A%3DUTF-8%27%271240577FR.PDF & Response-content-type = Application%2FPDF & X-AMZ-algorithMM = AWS4-HMAC-SHA256 & X-A-A-AMID3-AMIDJJ-AMLIZO2F20221207%2Feu-central-1%2Fs3%2Faws4_request&X-Amz-Date=20221207T000659Z&X-Amz-Expires=300&X-Amz-SignedHeaders=gastiganto&X-Amz-Amz-Signature=Signature=95b4778b1f5b4778b1f5b4778 1d 88eb5c0793874913488187dd6595847f4

	Les plus soutenues	Les plus commentées
Éducation, culture, jeunesse et sport	**Idée: L'UE a besoin de meilleures formations en langues** (voir cette idée) Soutiens: 322 Commentaires: 77	**Idée: L'UE a besoin de meilleures formations en langues** (voir cette idée) Soutiens: 322 Commentaires: 77
	Idée: Jeunesse. L'UE ne peut pas financer la précarité (voir cette idée) Soutiens: 315 Commentaires: 7	**Idée: Enseignement des langues en Europe** (voir cette idée) Soutiens: 126 Commentaires: 53
	Idée: L'apprentissage tout au long de la vie et le droit à la formation doivent devenir une réalité pour tous en Europe (voir cette idée) Soutiens: 313 Commentaires: 12	**Idée: L'espéranto, langue véhiculaire internationale** (voir cette idée) Soutiens: 67 Commentaires: 48
	Idée: Mettons en place un radiodiffuseur public européen (voir cette idée) Soutiens: 166	**Idée: Des apprenants de langues plus heureux, des professeurs de langues plus performants** (voir cette idée)

7: Tabelo de la plej subtenataj kaj plej komentitaj proponoj por la temo "Edukado, kulturo, junularo kaj sporto"

5.1.2 Sed ĉi tiuj ideoj ne estis transdonitaj al la partoprenantoj de la civitanaj paneloj

Normale, la regularo de la Konferenco pri la Estonteco de Eŭropo[13] kondiĉis, ke "La paneloj konsideras la kontribuojn kolektitajn kadre de la konferenco per la cifereca platformo, kontribuante al la plena asembleo de la konferenco formulante serion de rekomendoj kiujn la Unio devas sekvi.".

Normale, ĉar la lingva problemo aperis grava en la cifereca platformo, ĝi devus esti "konsiderata" de la panelo pritraktanta la temon "Edukado, kulturo...". Tio ne estis.

La jutuba kanalo de Europe-Démocratie-Espéranto enhavas mallongan filmon [14]prezentantan tiun ĉi "malaperon" de la problemo de komuna lingvo dum la prezentado al la panelo.

Registraĵoj de la civitanaj panelsesioj daŭre estas haveblaj en la interreto (je la 13-a de decembro 2023):

- unua sesio [15]: la prezento de ideoj el la plurlingva platformo estas ĉirkaŭ 56 minutoj.
- dua sesio [16]: la prezento de ideoj el la plurlingva platformo estas ĉirkaŭ la 18:30.

En ambaŭ kazoj, ni vidas, ke ideoj pri lingvoj ĝenerale malaperis, favore al sugestoj de eŭropaj sportteamoj, libertagoj kaj ĝeneralaj konsideroj. Ni povas diri, ke la regularo ne estis respektitaj, kaj

13 https://futureu.europa.eu/uploads/decidim/attachment/file/9275/sn02700.fr21.pdf

14 https://www.youtube.com/watch?v=A2CII9T_CY4

15 https://audiovisual.ec.europa.eu/fr/video/I-210433?language=fr&tin=3360

16 https://multimedia.europarl.europa.eu/fr/webstreaming/event_20211105-1700-SPECIAL-OTHER?start=211105172855&end=211105182943&audio=fr

ke la paneloj ne enkalkulis "la kontribuojn kolektitajn kiel parto de la konferenco per la cifereca platformo".

Aliflanke, ĉi tiuj paneloj malkaŝis dezirojn, kiuj ne estis en la kontribuoj de la interreta platformo. Ili havis la rajton fari tion, sed ŝajnas, ke ĉi tiuj deziroj estis gviditaj de la "faciligantoj" asignitaj al ĉi tiuj paneloj.

Panelo 1[17], respondeca pri la temo "Edukado, kulturo..." produktis raporton [18], kies propono 32 estas nepraktika: "32. Ni rekomendas antaŭenigi plurlingvecon ekde frua aĝo, ekzemple de infanĝardeno. Ekde bazlernejo, devus esti devige por infanoj atingi C1-nivelon en aktiva EU-lingvo krom sia propra." Instruistoj kaj gepatroj scias ke, en la granda plimulto de kazoj, infanoj en bazlernejo ne kapablas havi C1-nivelon en alia lingvo ol la instrulingvo (kaj eĉ ke "ili malfacile atingas ĉi tiun nivelon en la instrulingvo).).

Same, Propono 38 “Ni rekomendas ke la angla estu instruata, laŭ atestebla normo, kiel kernfako en bazlernejoj en ĉiuj EU-Membroŝtatoj por faciligi kaj plifortigi la kapablon de eŭropaj civitanoj efike komuniki. » ŝajnas senrilata al la ideoj prezentitaj en la interreta platformo, krom subteni pli fortan eŭropan identecon kaj havi komunan lingvon por reagi al krizoj, sed tio ne aperis por la angla en la ideoj de la platformo.

Ĉi tiuj proponoj estas kiel ili estas en la raporto de la tria kunsido de la panelo [19], sed estas interese vidi ilian originon en la unuaj du sesioj.

Raporto pri la dua sesio [20]: vi povas trovi listojn de proponoj en diversaj lingvoj (hispana, rumana, franca, ĉeĥa, germana, angla, ktp.), verkitaj de la faciliganto laŭ sia persona lingvo. Grupo 14 havas siajn proponojn skribitajn en la angla, kaj precipe "O2: There should be one single European language taught across all primary schools in the EU, funded and paid for by the EU member states", t.e. "Devus esti unusola Eŭropa lingvo instruata en ĉiuj bazlernejoj de EU, financita kaj

17 Panelo 1-raportoj estas haveblaj ĉe https://wayback.archive-it.org/12090/20230418091804/https://futureu.europa.eu/en/assemblies/citizens-panels/f/298/?locale=en

18 https://wayback.archive-it.org/12090/20230310164247/https://prod-cofe-platform.s3.eu-central-1.amazonaws.com/0xvp06devg9rgh6orpt3oz3sk5x6?response-content-disposition=inline%3B%20filename%3D%22Panel%201%20-%20Recommendations_Final%2028%202%2022.pdf%22%3B%20filename%2A%3DUTF-8%27%27Panel%25201%2520-%2520Recommendations%2520Final%252028%252028.pdf&response-content-type=application%2Fpdf&X-Amz-Algorithm=AWS4-HMAC-SHA256&X-Amz-Credential=AKIA3LJJXGZPDFYVOW5V%2F20230310%2Feu-central-1%2Fs3%2Fs3%2Faws3%2Fs3%2Fs302020202020_35Z_&X-Amz-Expires=300&X-Amz-SignedHeaders=gastiganto&X-Amz-Signature=0e809f1e35ca39ff25b314ff60710b2435be4968defa79ec22114587e8e94395

19 https://wayback.archive-it.org/12090/20230310164259/https://prod-cofe-platform.s3.eu-central-1.amazonaws.com/qiwo4s6fgpfby6cm66ryhbwyn9u7?response-content-disposition=inline%3B%20filename%3D%22Panel%201%20session%203%20Report%20FINAL%203%203%2022.pdf%22%3B%20filename%2A%3DUTF-8%27%27Panel%25201%2520session%2520session%25203FINAL%2520_25203%25203%252022.pdf&response-content-type=application%2Fpdf&X-Amz-Algorithm=AWS4-HMAC-SHA256&X-Amz-Credential=AKIA3LJJXGZPDFYVOW5V%2F20230303%2F2023030F202F202F202F202F202F202F2003_Amz-Dato=20230310T164239Z&X-Amz-Expires=300&X-Amz-SignedHeaders=gastiganto&X-Amz-Signature=bb7f32860f089a3920cdf50ccd67b6e1cc0516c30cd08d2d651b5aee837d6f1e

20 https://wayback.archive-it.org/12090/20230216232159/https://prod-cofe-platform.s3.eu-central-1.amazonaws.com/73o59c9fale0x6rle8amcs34i9d9?response-content-disposition=inline%3B20filename%3D%22Panel%201%20session%202%20Report_FINAL.pdf%22%3B%20filename%2A%3DUTF-8%27%27Panel%25201%2520session%25202%2520Report_FINAL-content-pdf&response=FINAL-content-pdf&response_Amz-Algorithm=AWS4-HMAC-SHA256&X-Amz-Credential=AKIA3LJJXGZPDFYVOW5V%2F20230216%2Feu-central-1%2Fs3%2Faws4_request&X-Amz-Date=20230216%2Feu-central-1%2Fs3%2Faws4_request&X-Amz-Date=2023021520230Xres Amz-Sign edHeaders=gastiganto&X-Amz-Signature =7cf8c103b82dcc1650b3db24a83181d612dad6296408d461ffde5c4e3c8b487b

pagita de EU-membroŝtatoj.". Estas ankaŭ “O1: We recommend that one common European language English was taught which would make education on the environment and all other matters across Europe much easier to deliver. ”, tio estas "Ni rekomendas ke komuna eŭropa lingvo, la angla, estu instruata, kiu multe faciligus edukadon pri la medio kaj ĉiuj aliaj aferoj tra Eŭropo." **La persona lingvo de la faciliganto devas esti kontribuinta al la propono de ĉi tiu sama lingvo kiel la sola deviga lingvo.**

5.1.3 Konkludo: la voĉo de eŭropanoj ne aŭdiĝis en ĉi tiu Konferenco pri la Estonteco de Eŭropo

En la plurlingva platformo, bazcivitanoj donis ideojn kaj komentojn. Male al la regularo, panelpartoprenantoj ne ricevis koncernajn informojn pri tiuj ideoj prezentitaj en la interreta platformo. Krome, panelpartoprenantoj estis gviditaj de faciligantoj, kiuj elmontris novajn proponojn, kiuj foje estis nepraktikaj. Je la fino, la membroj de la "plenkunsidoj" plue modifis tiujn proponojn. Finfine, ne multe restas el la ideoj komence prezentitaj.

Ni povas fari komparon kun la "granda nacia debato" organizita en Francio post la krizo de la "flava veŝto" de 2018: civitanoj partoprenis en la debato, sed nenio konstruiva eliris el ĝi por plibonigi la funkciadon de la regno.

6 Proponoj por tute repripensi lingvoinstruadon en Francio

En Francio, studentoj ricevas instruadon pri la angla ekde la komenco de bazlernejo, aŭ eĉ de infanĝardeno. Francaj studentoj ricevas pli da angla instruado ol la eŭropa mezumo, kaj tamen ĉe la fino de la lernejo ilia nivelo estas signife pli malalta ol atendite [21]. La investo de la komunumo ne estas profita.

6.1 La oficiala EU-strategio: gepatra lingvo + 2 (Barcelona celo)

Oficiale, la strategio de Eŭropa Unio estas favora al plurlingveco. De pli ol dudek jaroj, ĉi tiu estas la "Barcelona celo", nomita laŭ la urbo kie la kunveno de la Konsilio de la Eŭropa Unio okazis en marto 2002. Tiu strategio celas [22]"plibonigi la regadon de bazaj kapabloj, precipe per instruante almenaŭ du fremdajn lingvojn ekde frua aĝo. En majo 2008, alia Konsilio de Eŭropa Unio [23]insistis pri la ideo instrui du fremdajn lingvojn de frua aĝo.

Dudek jarojn poste, oni devas rimarki, ke la celo ne estas atingita: ne nur junaj francoj ne kapablas paroli du fremdajn lingvojn, sed ili ne kapablas paroli tiun, kiun oni instruis unue kaj en pli granda kvanto, la anglan.

6.2 Problemoj de frua angla instruado

La angla estas malfacila lingvo, precipe pro la malsimilo inter skribo kaj prononco, kaj pro konfuza gramatiko. Ankaŭ la franca estas malfacila lingvo, kaj francaj studentoj havas multe da malfacilo por labori kun du tiaj malfacilaj lingvoj.

Ni ofte aŭdas "Por esti pli bona pri la angla, vi devas komenci frue"; ni ofte diras la samon por piano, por piedpilko aŭ por aliaj fakoj: por esti bona, oni devas komenci frue, kiel eble plej frue.

21 https://ede.fr/IMG/2022/AlternativesLanguesVivantes2022.pdf #page=15

22 ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/DOC_02_8

23 https://publications.europa.eu/resource/cellar/9afb8c8d-4618-44b9-8a24-fa6847535824.0010.02/DOC_1

Ĉi tio ne estas evidenta. La raporto Taylor-Manès [24]ankaŭ deklaras, ke ni devas komenci frue, sed donas ciferojn kiuj indikas la malon.

La ĉi-suba grafiko montras paradoksan rezulton: estas pozitiva korelacio inter la aĝo en kiu studentoj komencas lerni la anglan kaj la nivelo atingita ĉe la fino de lernado. Ĉi tio signifus, ke ju pli malfrue vi komencos, des pli bonaj estos la rezultoj. Fakte, la nubo de punktoj devas esti desegnita unuflanke de Nederlando, kie la studentoj havas bonan nivelon, sed kiuj estas helpataj de la proksimeco de la nederlanda lingvo al la angla lingvo, kaj aliflanke de Francio, kie rezultoj estas malbonaj kvankam studentoj komencas la anglan instruadon frue.

24 https://cache.media.education.gouv.fr/file/Racine/33/4/propositions_meilleure_maitrise_langues_vivantes_998334.pdf; inkluzivita en https://ede.fr/IMG/2022/AlternativesLanguesVivantes2022.pdf#page=8

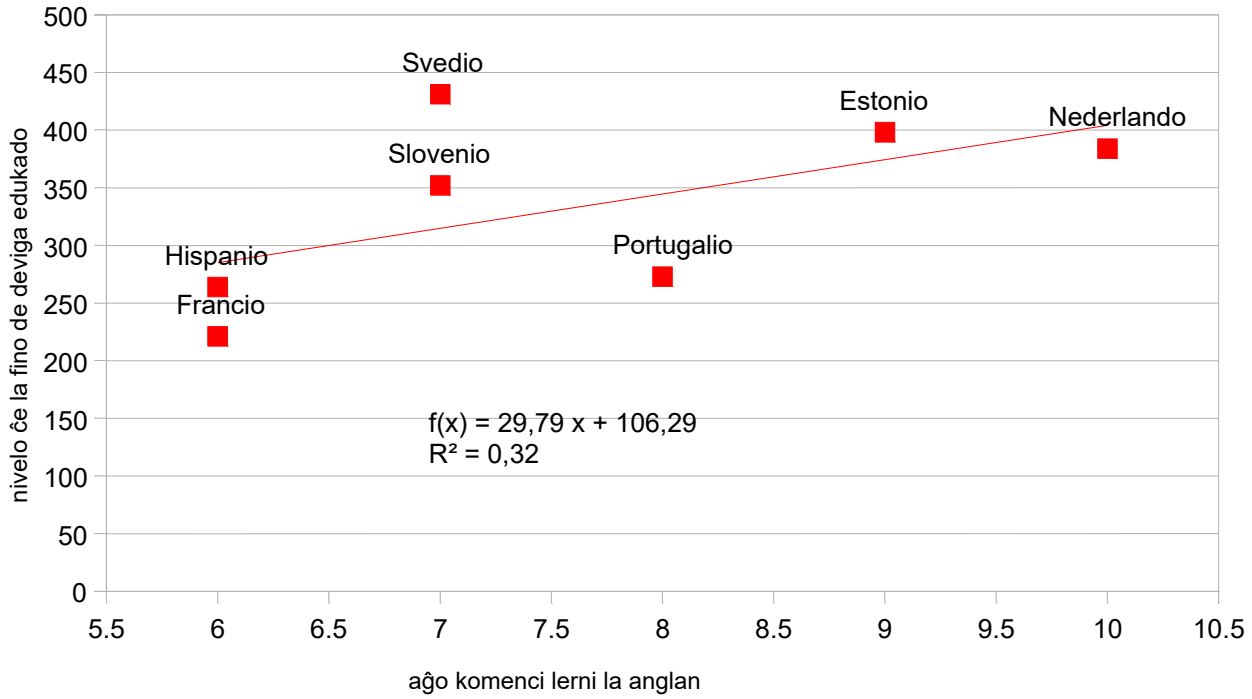

8: Je kioma aĝo komenci lerni la anglan por atingi bonan nivelon ? (el datumoj de raporto Taylor-Manès)

La grava afero memori estas simple, ke ne ekzistas deviga rilato inter la aĝo de komencado de anglaj studoj kaj la fina rezulto.

Dua problemo pri frua instruado de la angla, kaj la obsedo pri ĝi, estas ke ĝi malutilas la lernadon de alia lingvo, kaj tio estas kontraŭa al la celo de Barcelono.

Kiam studentoj, aŭ iliaj gepatroj, aŭ iliaj instruistoj, estas konvinkitaj ke ne ekzistas savo ekster la angla, ili neglektos la lernadon de alia lingvo. Gravuloj donos konsilojn kiel "vi ne povas fari ĉion: forlasu la italan, koncentriĝu pri la esencaj, por havi pli bonan rezulton en ekzameno!".

Kvankam statistikoj estas malfacile kompileblaj, multaj atestoj indikas ke la nuna regado de la angla havas malutilajn sekvojn sur la lernado de aliaj lingvoj, pro pluraj kialoj. Unua kialo estas, ke la angla servas kiel helplingvo ("lingua franca"), kaj ke kelkaj homoj povas konsideri, ke baza scio de la angla ebligas al ili vojaĝi kaj komerci tra la mondo, kaj ke ne utilas lerni aliajn lingvojn. Alia kialo estas, ke malsukceso lerni la anglan lingvon povas rezultigi malŝaton por lingvoj, malalta memestimo ("Mi ne povas lerni la anglan, do mi ne kapablas pri lingvoj ĝenerale, do ne utilas ke mi provus lerni alian lingvon"). Fine, diversaj edukaj institucioj nur permesas studentojn kun sufiĉaj notoj en la angla elekti lerni duan lingvon. Tio estas precipe la kazo de inĝenierlernejoj, por kiuj la inĝenierodiplomo postulas altan TOEIC-poenton: kvankam ili proklamas sian "internacian malfermitecon" montrante la instruadon de multaj lingvoj, ili establas "plifortigitan anglan" kiel "duan lingvon" por studentoj.

Se ni vere volas atingi la celon de Barcelono, estus pli bone fari la malon: komenci per alia lingvo, socie malpli grava ol la angla. Ĉi tio permesus al vi trapasi la plej malfacilan provon: lasi vian

gepatran lingvon por akiri novajn manierojn organizi vortojn kaj frazojn. Tiam la transiro al la angla estus malpli malfacila, kaj la Barcelona celo estus pli facile atingi.

6.3 En Francio, lingvoinstruado estas tre multekosta por la komunumo

La Departemento por Taksado, Prognozo kaj Sukceso (DEPP) produktas informnotojn pri la funkciado de Nacia Eduka sistemo de Francio. En 2017, 154,6 miliardoj da eŭroj estis elspezitaj por edukado, aŭ 6,7% de MEP, inkluzive de 45 miliardoj da eŭroj por bazinstruado, kaj 60 miliardoj por sekundara edukado [25]. Por ĉiu lernejano la elspezo estis 6 550 eŭroj, por mezlernejano 8 710 eŭroj, kaj por gimnaziano estis 11 190 eŭroj.

En bazlernejo, ekzistas 864 horoj da instruado jare (24 horoj je semajno, kaj 36 semajnoj je jaro), inkluzive de 54 horoj da fremdlingvo. La kosto de lingvoinstruado estas do 410 eŭroj jare (6550*54/864).

En kolegio (baza mezlernejo), kie instruado estas 26 horoj semajne, estas averaĝe 5 horoj da lingvoinstruado. Tiu ĉi edukado kostas do 1675 eŭrojn jare (8710*5/26).

En liceo (alta mezlernejo), je 26 horoj semajne kaj 4,5 horoj da lingvoinstruado, lingvoj kostas 1937 eŭrojn jare (11190*4,5/26).

Lingvoinstruado do kostas entute por la tuta baza kaj meza instruado de 14.561 eŭroj por studento (sen kalkuli lernejajn materialojn, privatajn lecionojn aŭ lingvajn vojaĝojn kaj restadojn). Por aĝoklaso de 700 000 individuoj, tio reprezentas pli ol 10 miliardojn da eŭroj elspezitaj de la komunumo ĉiujare por lingvoinstruado.

Por fari alian specon de komparo, tiu elspezo de 14.561 eŭroj por studento por la instruado de fremda lingvo (aŭ du?) estas pli granda ol la elspezo por jaro de mezlernejo aŭ mezlernejo. Ni povus imagi alian distribuon de instruado kaj rilataj elspezoj: neniu lingvoinstruado dum la plimulto de la lernejaj, sed tuta jaro dediĉita al lernado de fremda lingvo. La rezulto ne estus pli multekosta por la komunumo, kaj probable estus pli efika.

6.4 Grin-raporto: la tute-angla politiko kondukas al gravaj perdoj por la nacia kaj eŭropa ekonomio

François Grin estas instruisto-esploristo en fako lingvoekonomio. Ĉi tiu fako povas esti resumita jene: "Ĉu koni unu aŭ plurajn aliajn lingvojn estas profita, tio estas, ĉu ĝi permesas vin gajni pli da mono?" ". Ĉi tiu demando povas esti farita je la nivelo de individuo, sed ankaŭ je la nivelo de komunumo, ekzemple de lando: "ĉu instruado de lingvoj en la lernejo estas profita, tio estas permesas al la ekonomio funkcii pli bone? ".

En 2005, post peto de la Alta Konsilio por lerneja taksado, li produktis raporton "*La instruado de fremdaj lingvoj kiel publika politiko*" [26]. Ĉi tiu raporto komparas tri eblajn scenarojn: "lasu, ke ĝi okazu", kiel nuntempe kun la regado de la angla, "multlingvismo", kie publikaj aŭtoritatoj elektas subteni la instruadon de pluraj lingvoj, kaj "Esperanto", kie ni elektas instrui la internacian lingvon. Esperanto.

Tiu ĉi raporto indikas sur paĝo 9, ke ekzistas (en 2004, surbaze de la Eŭropo de la Dek kvin) neta financa fluo de eŭropaj landoj al Britio ĉirkaŭ 10 miliardoj da eŭroj, kaj ke tiuj gajnoj por Britio

25 https://www.education.gouv.fr/cid61665/le-cout-de-l-education-en-2015-pres-de-7-du-pib-consacres-al-education-soit-147-8- miliardo-de-eŭroj.html

26 https://www.ladocumentationfrancaise.fr/var/storage/rapports-publics/054000678.pdf

povas atingi 18 miliardojn da eŭroj se ni aldonas aliajn efikojn de la regado de la lingvo de ĉi tiu lando.

Kompare kun Eŭropo de la Dek kvin en 2004, la loĝantaro de Eŭropa Unio kreskis de 380 milionoj al 512 milionoj [27], kaj 1000 eŭroj en 2004 respondas al 1212 eŭroj en 2019. Ni povas do diri, ke la neta financa fluo de la eŭropaj landoj al la Unuiĝinta Reĝlando devas esti ĉirkaŭ 17 miliardoj da eŭroj, per apliko de la rilato fluo2019=fluo2004*1,212*(512-65)/(380-65), supozante loĝantaron de Britio de 65 milionoj da loĝantoj. Same, ni povas taksi, ke la gajnoj de Britio kompare kun Eŭropa Unio devas esti de la ordo de 31 miliardoj da eŭroj.

Tiu sama raporto indikas, ke la alpreno de la scenaro “Esperanto” rezultigus ŝparadon de 5,4 miliardoj da eŭroj por Francio. Ĝisdatigante ĉi tiun sumon en 2019, la ŝparo estus 5,4*1,212 aŭ 7 miliardoj da eŭroj. Ni vidis supre, ke nuna publika elspezo por lingvoinstruado estas de la ordo de 10 miliardoj da eŭroj. En tiu ĉi modelo, la alpreno de la scenaro “Esperanto” ebligus uzi publikan monon por lingvoinstruado en aliaj cirkonstancoj, ekzemple por profesia trejnado.

6.5 Alternativaj rekomendoj por lingvoinstruado[28]

Deviga edukado iras ĝis 16 jaroj, sed praktike la plimulto de studentoj iras ĝis almenaŭ 18 jaroj. Ni do supozos, ke lingvoinstruado devas celi mezlernejan nivelon (ĝenerala aŭ teknologia), kaj ke fine, la homo devas esti aŭtonoma en la studitaj lingvoj, tio estas nivelo B1 aŭ B2.

1) Infanlernejo kaj frua bazlernejo: alkutimigi la orelon al diversaj sonoj. En "malgrandaj klasoj", kie la sentemo al fremdaj sonoj estas maksimuma kaj kie la gramatikaj zorgoj estas embriaj, tiam estas la momento por ke homoj aŭskultu lingvojn, ne nur la anglan, sed ankaŭ la italan, la ĉinan kaj aliajn lingvojn, kie la sonoj kaj ilia organizo estas malsama ol la franca.

2) Fino de bazlernejo: internacia lingvo Esperanto. Tiu ĉi lernado estus farita en CE1-CE2-CM1-CM2 (ciklo 2 kaj ciklo 3), en klasoj kie gravas kompreni gramatikon. La gramatika reguleco de Esperanto ebligas pli bone regi la francan gramatikon.

27 https://www.ined.fr/fr/tout-savoir-population/graphiques-cartes/graphiques-interpretes/population-ue/

28 https://ede.fr/IMG/2019/AlternativesLanguesVivantes2.pdf

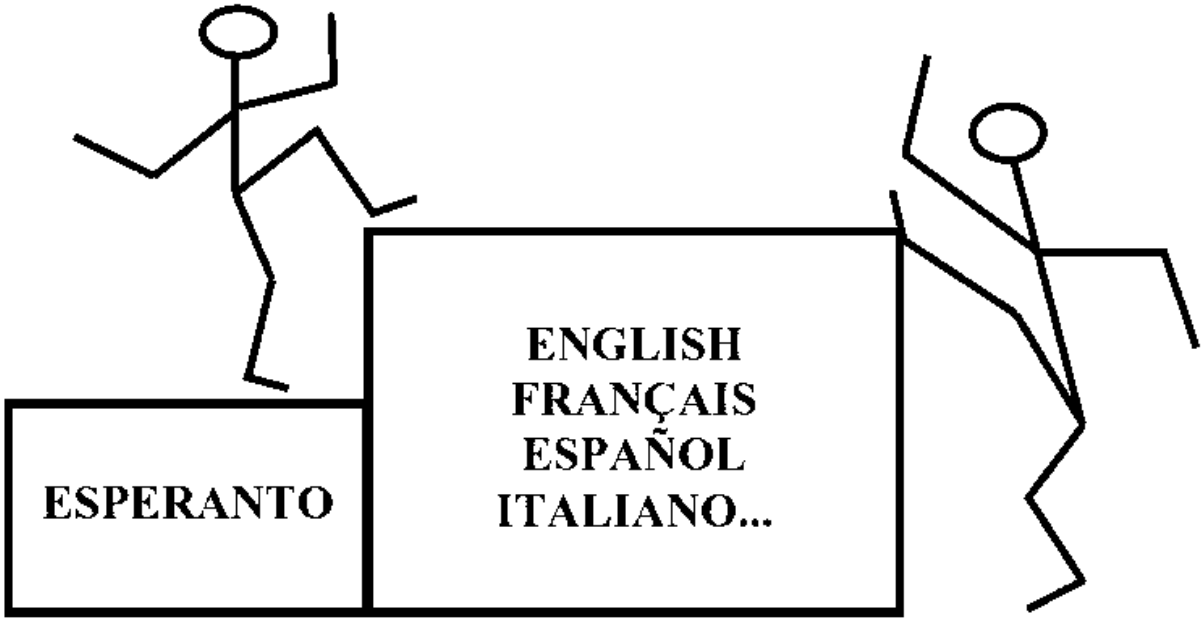

9: Uzado de Esperanto faciligas sukcesi en aliaj lingvoj (Eŭropa bulteno, decembro 2015, eb-155-2015-12)

3) Mezlernejo kaj mezlernejo: unu aŭ du pliaj lingvoj. En ĉi tiu etapo, oni ĉesas instrui Esperanton kiel tia. Oni supozos, ke ĉi tiu lingvo estas konata, ĝi estos servinta kiel bazo por la malkovro de diversaj lingvoj ĉe la fino de bazlernejo (ciklo 3), kaj ĝi povas esti memorita poste por komparo kun la diversaj lingvoj studitaj. .

Ni povas reveni al la malnova franca mezlerneja sistemo: unu lingvo en la 6-a klaso (komenco de mezlernejo), kaj alia lingvo en la 4-a klaso (du jaroj poste). Per kiu lingvo komenci? Ni povas imagi la anglan, sed ĝi ne estas deviga. La raporto Taylor-Manès (p. 50) indikas, ke en Sarlando, oni trovis, ke la germana-franca-angla sinsekvo donis pli bonajn rezultojn ol la germana-angla-franca sinsekvo.

7 Proponoj por plibonigi la demokratian funkciadon de la Eŭropa Unio

Eŭropa Unio ne estas la unua multnacia politika strukturo.

En la 19-a jarcento, Aŭstrio-Hungario estis konglomeraĵo de diversaj popoloj sub ununura registaro. Ĝi funkciis pli-malpli bone, sed la tuta afero ne eltenis la krizon de la unua mondmilito.

Pli proksime, dum la 20a jarcento, Sovetunio kaj ĝiaj satelitaj landoj ankaŭ funkciis sub ruslingva registaro. Dum la dua duono de la 20-a jarcento, ĝi disiĝis, kaj nunaj militoj estas spuroj de streĉiĝoj de tiu epoko.

Kion oni povas fari por ke la Eŭropa Unio ne suferu la sorton de ĉi tiuj du grandaj potencoj de antaŭaj jarcentoj? Informoj devas pli, kaj pli bone, cirkuli inter civitanoj de diversaj landoj.

Jacques Delors, Prezidanto de la Eŭropa Komisiono de 1985 ĝis 1995, mortis lastatempe, en decembro 2023. Inter la multaj panegiroj, kiujn ni legis okaze de lia morto, multaj insistas pri la neceso etendi demokration al la tuta loĝantaro:

* "La vera demokratio devas esti la laboro de ĉiuj" (Les Echos, 27-a de decembro 2023 [29]).

* "Por Jacques Delors, Eŭropo estis ne nur komuna merkato sed demokrata modelo" (Libération, 27-a de decembro 2023 [30])

En 2010, dum intervjuo en la Eŭropa Parlamento [31], li diris "Eĉ hodiaŭ, Eŭropo bezonas animon. »: ni, Eŭropo-Demokratio-Esperanto, klopodas enspiri demokratian vivon al Eŭropa Unio.

7.1 Sistemigi la tradukon de informaj dokumentoj

La traktataj tekstoj provizas ke "gravaj dokumentoj" devas esti tradukitaj al ĉiuj oficialaj lingvoj. Bedaŭrinde, nuntempe, la administracio de Eŭropa Unio nur tradukas leĝojn kaj regularojn, tio estas, kion la eŭropaj civitanoj devas obei. Esploraj artikoloj, enketoj pri publika opinio kaj diversaj informiloj ne estas disponeblaj en la diversaj lingvoj de diversaj popoloj, kiuj do estas ekskluditaj de demokratia debato. Alivorte, la homoj de la Eŭropa Unio povas obei, sed ne povas pensi mem.

Modernaj teknologioj ebligas aŭtomate traduki (kun diversaj eraroj) dosierojn en "oficejaj" formatoj: tekstojn, tabelojn, kaj ankaŭ etikedojn kaj apudskribojn por ilustraĵoj. La Eŭropa Unio havas tian ilon "eTranslation" [32], kiu estas tre subuzita. Iuj retejoj oferas volontulajn tradukojn [33]uzante ĉi tiun ilon, sed nur malgranda proporcio de dokumentoj estis tradukitaj tiamaniere, ĉar volontulado ne anstataŭas profesiulojn kiuj povas plentempe agi.

Ni petas, ke Eŭropa Unio zorgu pri ĉi tiuj tradukoj, kio ankaŭ permesus rapidan kontrolon de la rezulto de la maŝintradukado fare de profesiaj tradukistoj .

29 https://www.lesechos.fr/politique-societe/politique/mort-de-jacques-delors-le-tsar-de-bruxelles-2043477

30 https://www.liberation.fr/politique/francois-hollande-pour-jacques-delors-leurope-netait-pas-seulement-un-marche-commun-mais-un-modele-democratique-20231227_NMGULQIOIFCRRES4CNFAP2VDWY/

31 https://www.europarl.europa.eu/news/fr/headlines/eu-affairs/20101006STO85428/jacques-delors-modern-day-encore-l-europe-a-besoin-d-une-ame

32 https://webgate.ec.europa.eu/etranslation

33 Franca retejo http://www.europeensemble.eu kaj internacia retejo http://www.europokune.eu/

7.2 Plivastigi originalajn dokumentojn en Esperanto

Kompare kun la angla aŭ la franca, la internacia lingvo Esperanto havas pli rigoran gramatikon, kun malpli da malklaraĵoj. Teksto en Esperanto estas pli facile komprenebla sen kontraŭdiroj.

Fine de la 19-a jarcento, Leo Tolstoj, fama rusa verkisto, skribis [34]: "Ricevinte, antaŭ ses jaroj, gramatikon, vortaron kaj artikolojn en Esperanto, mi povis facile sukcesi, post du mallongaj horoj, se ne skribi ĝin, almenaŭ legi ĝin flue. […] La oferoj, kiujn ĉiu homo de nia eŭropa mondo faros, dediĉante iom da tempo al ĝia studo, estas tiel malgrandaj, kaj la rezultoj kiuj povas rezulti el ĝi tiom grandegaj, ke ni ne povas rifuzi fari ĉi tiun provon". Eĉ se ĉiuj ne estas Tolstoj, kaj eĉ se normala homo bezonas pli ol du horojn por povi flue legi Esperanton, la principo estas tie: ni povas kompreni Esperanton tre facile, ĉar la reguloj estas simplaj kaj precizaj. Kiam tradukado ne eblas, aŭ ne tuj eblas, aŭ ne eblas sen kontrolo de rajtigitaj aŭtoritatoj, tiam plej bone estas fari la originalan tekston en Esperanto.

7.3 Subteni la instruadon de Esperanto por antaŭenigi plurlingvecon

Poliglotoj diras, ke la unua fremda lingvo lerninta estas la plej malfacila. Tiam la dua aŭ eĉ la sekvaj estas pli facilaj. La kialo estas, ke la plej malfacila afero estas eliri el la kutima pensmaniero kaj esprimi sin, praktiki alian pensmanieron.

Esperanto, kiel “unua fremda lingvo”, havas la avantaĝon postuli malpli da peno ol la angla, germana aŭ rusa. La klopodoj postulataj estas tiel malgrandaj, kiel diris Tolstoj, ke la proporcio kvalito/prezo-rilato, aŭ profitoj/kostoj, estas bonega.

Post lernado de Esperanto, la lernado de unu aŭ pluraj aliaj lingvoj estas tre faciligita.

Ni do proponas, ke la instruado de la internacia lingvo Esperanto estu subtenata de Eŭropa Unio en ĉiuj landoj de la Unio, prefere ĉe la fino de la bazlernejo kaj la komenco de la mezlernejo.

Tiam, ĉiu lando povos havi sian propran lingvoinstruan politikon, laŭ siaj prioritatoj: studentoj havos komunan bazon kiu faciligos la lernadon de tiuj aliaj lingvoj.

7.4 Subteni la instruadon de Esperanto por antaŭenigi eŭropajn interŝanĝojn

La Eŭropa Unio favoras la moviĝeblon de individuoj tra la tuta Unio: principe oni povas labori, vivi, pensii aŭ ferii en iu ajn EU-lando.

Fakte, tio estas malsimpla, ĉar lingvaj problemoj malhelpas kaj tiujn, kiuj volas moviĝi, kaj tiujn, kiuj povas ricevi ilin. La MIME-projekto [35]enhavas grandan nombron da studoj pri tiu ĉi temo.

Tro ofte francaj studentoj faras lernejajn vojaĝojn eksterlande sen kompreni multon pri la vizitita lando. Ekzemple, francaj gimnazianoj veturas al Pollando, sed scias nenion pri la pola, kaj ne kapablas kompreni aŭ esprimi sin en la angla, kvankam ili estas instruitaj pri ĉi tiu lingvo dum preskaŭ dek jaroj. Ili estas nekapablaj havi interŝanĝojn kun siaj polaj ekvivalentoj de sia ĝemelmezlernejo.

Se lernantoj estus instruintaj Esperanton je la fino de la bazlernejo kaj la komenco de la mezlernejo, ili povus pli profiti el tiaj lernejaj vojaĝoj, precipe se tiu ĉi instruado estas farata ankaŭ en aliaj landoj. Kaj tiam ili malpli hezitus fari parton de siaj studoj en fremda lando, ĉar Esperanto plifaciligus al ili la lernadon de aliaj lingvoj.

---

34 https://fr.wikipedia.org/wiki/L%C3%A9on_Tolsto%C3%AF

35 http://www.europeensemble.eu/article3/rapport-mime-vademecum

7.5 Subtenu la gazetaron kaj aŭdvidajn amaskomunikilojn en Esperanto, kaj en diversaj lingvoj

Tro ofte, kaj precipe en Francio, kiam oni parolas pri "internacia gazetaro", oni celas nur la anglalingvan gazetaro. Kaj eĉ ĉi-kaze, ofte temas nur pri la anglo-amerika gazetaro: oni ignoras grandajn anglalingvajn landojn, kun evoluintaj gazetaro kaj amaskomunikiloj: Barato, aŭ la landoj de Orienta Afriko aŭ de la Sudo, kaj aliaj. .

Por havi bonan ideon pri la diverseco de opinioj tra la mondo, necesas havi aliron al informoj per gazetaro aŭ diversaj amaskomunikiloj en neŭtrala lingvo, kiu ne estas ligita al lando aŭ al aparta kulturo. La gazetaro en Esperanto [36]jam ekzistas, jam ekzistas interretaj amaskomunikiloj en la internacia Esperanto-lingvo [37]: ni bezonas nur progresigi.

36 ekzemple https://monato.be/

37 https://esperanto-tv.com

8 Por la eŭropaj elektoj en junio 2024, nia listo estos gvidata de Laure Patas d'Illiers kaj Pierre Dieumegard

Laure Patas d'Illiers naskiĝis la 10-an de majo 1957. Ŝi laboris kiel komputikisto ĉe la Financministerio kaj partoprenis en la disvastigo de libera programaro en la franca administrado. Nun emerita, ŝi dediĉas sin al verkado kaj Esperanto. Ŝi loĝas en Parizo, estas edziniĝinta kaj patrino de tri gefiloj.

Pierre Dieumegard naskiĝis la 10-an de oktobro 1955. Li instruis biologion kaj geologion en preparklasoj en Poitiers, Marseille kaj Orléans, kaj kreis liberajn programojn por perkomputila eksperimentado.

Prezidanto de Europe-Démocratie-Espéranto, la franca EDE, li helpas transdoni informojn inter eŭropanoj per dosiertradukoj en la retejo www.europokune.eu kaj ĝiaj similaj retejoj en franca, germana, itala kaj hispana lingvoj.

Li loĝas apud Orléans, estas edziĝinta kaj patro de kvar gefiloj.

Kun ili, ni laboros por vera demokratio en Eŭropa Unio, por ke ĉiu civitano povos ricevi kaj transdoni la ĝustajn informojn necesajn por informita elekto, por ke ni ĉiuj povos partopreni en vera demokrata debato je la nivelo de Eŭropo.

9 Kelkaj demandoj, kun iliaj respondoj

9.1 Kio estas via programo?

Ĝi estas en la nomo de nia movado: ni volas demokration en la Eŭropa Unio (kaj ankaŭ en la cetera mondo, eĉ se nia agado estas limigita al Eŭropo). Ni volas redukti kaj forigi lingvan diskriminacion, kiu malhelpas la plimulton de la loĝantaro partopreni en debatoj kaj decidoj.

Por iom pli da detaloj:

9.1.1 Nia agado baziĝas sur la Universala Deklaracio de Homaj Rajtoj de 1948 [38].

Kiel indikite en la antaŭkonsideroj de ĉi tiu Deklaracio, ni konsideras, ke nescio kaj malestimo al homaj rajtoj kaŭzis barbarecojn, kiuj ofendas la konsciencon de la homaro kaj ke la alveno de mondo kie homoj estos liberaj paroli kaj kredi, liberaj de teruro kaj mizero, estis proklamita kiel la plej alta aspiro de homo. Ni konsideras nepra instigi la disvolviĝon de amikaj rilatoj inter nacioj.

Kaj la diversaj artikoloj estas ankaŭ programo, kiu devas esti aplikata: egaleco en digno kaj rajtoj (artikolo 1), sen distingo (artikolo 2), rajto je vivo kaj sekureco (artikolo 3), sen sklaveco aŭ torturo (artikoloj 4 kaj 5), ktp.

Ni agas pli specife por Artikolo 19 (libereco de opinio kaj esprimo, libereco serĉi kaj disvastigi informojn): lingvopolitiko estas io grava por ke ĉiuj eŭropanoj povu kunhavi informojn kaj alfronti siajn opiniojn.

Simile, la artikolo 21 (Ĉiu havas la rajton partopreni en la administrado de la publikaj aferoj de sia lando kaj aliri publikajn oficojn) ne povas apliki, se ekzistas diskriminacio inter diverslingvanoj, kio bedaŭrinde ankoraŭ tro ofte okazas en Eŭropa Unio, se ni konsideras ĝin kiel "landon". Samaj lingvaj problemoj aperas por artikolo 27 (Ĉiu homo rajtas libere partopreni en la kultura vivo de la komunumo, ĝui la artojn kaj partopreni en la scienca progreso kaj la profitoj rezultantaj de ĝi)

Ni agas por artikolo 26 (Edukado devas celi la plenan disvolviĝon de la homa personeco kaj plifortigi la respekton al homaj rajtoj kaj fundamentaj liberecoj. Ĝi devas antaŭenigi komprenon, toleremon kaj amikecon inter ĉiuj nacioj kaj ĉiuj rasaj aŭ religiaj grupoj...).

Pri tiu temo, bonvolu legi verkojn de Claude Piron[39].

9.1.2 La Alvoko al Diplomatoj (1915) estas inspirfonto por hodiaŭ

En 1915, la plej mortiga jaro de la Granda Milito, Zamenhof publikigis "Alvoko al Diplomatoj"[40], kiu estas alvoko por la atingo de justa paco ĉe la fino de tiu milito. Tiu ĉi alvoko estis publikigita samtempe en pluraj eŭropaj landoj: Svislando kaj Hispanio (neŭtralaj landoj), Britio kaj Hungario (malfavoraj militemaj landoj)

La lastaj du frazoj de la konkludo estas ankoraŭ inspiraj en la 21-a jarcento: “Post la terura eksterma milito, kiu starigis la homaron pli malalten ol la plej sovaĝaj bestoj, Eŭropo atendas de vi pacon. Ĝi atendas ne kelktempan interpaciĝon, sed pacon konstantan, kiu sola konvenas al civilizita homa raso. Sed memoru, memoru, memoru, ke la sola rimedo, por atingi tian pacon, estas: forigi unu

38 https://www.ohchr.org/sites/default/files/UDHR/Documents/UDHR_Translations/frn.pdf en la franca kaj https://www.ohchr.org/sites/default/files/UDHR/Documents/UDHR_Translations/ 1115.pdf en Esperanto

39 Lingva handikapo kaj homaj rajtoj : http://claudepiron.free.fr/articlesenesperanto/homajrajtoj.htm Vidu ankaŭ leteron al membroj de Eŭropa Parlamento : http://claudepiron.free.fr/lettresouvertes/parlamentoeo.htm

40 http://sezonoj.ru/2014/12/zamenhof/

fojon por ĉiam la *ĉefan kaŭzon* de la militoj, la barbaran restaĵon el la plej antikva antaŭcivilizacia tempo, *la regadon de unuj gentoj super aliaj gentoj*."

Franca traduko disponeblas en la retejo Eŭropo-Demokratio-Espéranto[41].

9.1.3 Daŭripovo de evoluo estas prioritato

Nepras ne kompromiti la ekziston de estontaj generacioj. Ĉi tio postulas pli ŝpareman vivstilon, sed ankaŭ per limigo de publika ŝuldo, ĉar tiu ŝuldo metus repagon sur estontajn generaciojn.

9.1.4 Libera komputado pli bone respondas al la bezonoj de nia tempo

Ni subtenas liberan komputadon kaj malfermajn normojn, ĉar ili estas fonto de libereco kaj travidebleco por uzantoj.

Ni ankaŭ subtenas ilin ĉar ili ne kompromitas la povon de publikaj aŭtoritatoj super diversaj servoj. Estas (ĉu?) nenormale, ke registaraj datumoj, de la armeo, de la polico, de la socia sekureco aŭ aliaj gravaj servoj estu pritraktataj de eksteraj kompanioj, kies funkciadon ni ne konas.

9.1.5 La unuopa balotilo (germana stilo) estus pli bona balotmaniero

En Francio, ni kutimas elekti balotilon inter pluraj, por meti ĝin en la balotkeston, ĉiu balotilo respondas al kandidato aŭ al listo.

Ĉi tiu sistemo de multaj balotiloj havas multajn malavantaĝojn.

Ĝi kaŭzas papermalŝparon, ĉar la plimulto de balotiloj ne estas metitaj en la balotkeston.

Eĉ se la "grandaj partioj", kiuj estas repagitaj pro siaj elspezoj kiam la kvanto de voĉoj ricevitaj superas sojlon, ne havas financan problemon, la "malgrandaj partioj" devas dediĉi grandajn monsumojn al la presado kaj sendo de bultenoj. Tio estas diskriminacio kontraŭ malgrandaj partioj, kaj tio malhelpas aperon de novaj ideoj kaj novaj homoj.

Ĝi estas ankaŭ malŝparo de energio por la publikaj aŭtoritatoj, kiuj devas sendi grandan nombron da diversaj balotiloj al la balotejoj.

Male, en multaj landoj kiel Germanio, estas uzata la ununura balotilo, kiu enhavas la nomojn de ĉiuj listoj aŭ de ĉiuj kandidatoj. Balotantoj devas elekti la kandidaton kiun ili preferas, marki la nomon, kaj meti ĉi tiun ununuran baloton en la balotujon.

Ĝi estas pli ekologia sistemo (malpli papera malŝparo), pli ekonomia pri publika mono (la komunumo pagas nur por la uzataj balotiloj), pli justa (ĉiuj listoj aŭ ĉiuj kandidatoj estas egalaj en la baloto). Kaj se ni imagas, ke iam estos transnaciaj listoj por la eŭropaj balotoj, necesos harmoniigi la voĉdonan metodon tra Eŭropo: la ununura balotilo estus bona metodo.

Aliflanke, necesas filtrilo por eviti tro multajn listojn aŭ kandidatojn. En Germanio, por la eŭropaj elektoj, ĉiu listo devas ricevi la subtenon de 4 000 homoj. Ĉi tio ŝajnas al ni bona solvo, rekte aplikebla en Francio. Ni estas pretaj por tia sistemo.

9.2 Kial via programo ne estas pli detala?

Nia programo centras sur Eŭropo, kiun ni volas esti demokrateca, ekzemplo por la cetero de la mondo.

Ni rifuzas agi kiel multaj francaj politikaj partioj, kiuj kampanjas por la eŭropaj elektoj kun franc-francaj temoj (pensioj, edukado, ktp.).

La nunaj eŭropaj aŭtoritatoj devis labori pri diversaj problemoj, kiuj ne estis antaŭviditaj en la programoj de la deputitoj elektitaj en 2019: Kovimo aŭ milito en Ukrainio.

41 https://e-d-e.fr/Appel-aux-diplomates-Alvoko-al-la-diplomatio

Same, la parlamentanoj elektitaj en junio 2024 devos alfronti ankoraŭ nekonatajn problemojn: la grava afero estos, ke ili povas klare diskuti tiujn problemojn kaj iliajn solvojn, kaj raporti pri sia agado al siaj balotintoj, kio estas tro malmulte.

9.3 Kaj por migrantoj, kion vi proponas?

Artikolo 3 de la UDHR estas tre klara: "Ĉiu havas la rajton je vivo, libereco kaj persona sekureco." La Eŭropa Unio devas do protekti la vivojn de homoj serĉantaj rifuĝon en Eŭropo, tio estas parto de la respondeco de publikaj aŭtoritatoj.

Por "libereco", tio estas pli malsimpla, ĉar ĉiu suverena ŝtato devas garantii publikan ordon sur sia teritorio. Ĉar eŭropaj interkonsentoj permesas liberan movadon de homoj ene de EU, ni bezonas eŭropan politikon por migrantoj: la ŝarĝo ne devas fali sur la landoj de unua alveno.

Ĉiukaze, ne estas bone lasi centojn da miloj da homoj vagi senkontrole: ni devas dediĉi pli da personaro, kaj do financaj rimedoj, al akcepto, loĝado kaj edukado.(kaj gvatado) de migrantoj. Tiaj financaj rimedoj ankaŭ postulas kromajn impostojn... La kondiĉojn de tiuj aldonaj impostoj devas esti determinitaj de elektitaj reprezentantoj.

10 Iuj ofte aŭdis kritikojn

10.1 Lingvaj problemoj ne pravigas la ekziston de specifaj politikaj movadoj. Vi devas asocii vin kun aliaj partioj

Ĉi tio estas tute vera, sed la aliaj partioj rifuzas nian manon.

En 2022-2023, post la lastaj francaj elektoj kaj klare antaŭ la eŭropaj elektoj, ni provis kontakti ĉiujn kandidatlistojn de la baloto de 2019 por kune antaŭenigi la sistemon de ununura balotilo por la baloto de 2024. Ni ricevis tre malmultajn respondojn, kaj neniun respondon de "grava partio" kun naciaj aŭ eŭropaj deputitoj.

Ni skribis ankaŭ al ĉiuj francaj deputitoj kaj senatanoj kiuj faris leĝproponon favore al la ununura balotilo en la antaŭaj jaroj: ni ricevis neniun respondon.

Lingva politiko ne ŝajnas esti populara temo por la plej multaj partioj, kvankam multaj civitanoj montris sian intereson, ekzemple en la Konferenco pri la Estonteco de Eŭropo. Ni devas do agi sole, aŭ preskaŭ sole, por antaŭenigi veran demokratian debaton en Eŭropa Unio, kaj direkti nin rekte al balotontoj.

Sed se aliaj politikaj movadoj volas porti ĉi tiun projekton kune kun ni, ni pretas al dialogo (retpoŝtadreso contact@ede.fr).

10.2 Malgrandaj listoj kiel vi forprenas voĉojn de listoj, kiuj povas havi elektitajn reprezentantojn, kaj donas profiton al popolistoj kaj ekstremistoj.

Normale, parlamentanoj devas reprezenti la popolon. Se balotantoj voĉdonas por "populistoj kaj ekstremistoj", tio estas ĉar la resto de la politika oferto ne konvenas al ili.

Multaj francoj (kaj eŭropanoj) estas malkomfortaj kun la funkciado de la Eŭropa Unio. Ili sentas sin "kaptitaj en la angla mondo", nekapablaj esprimi sin en la angla por prezenti siajn dezirojn pri pli bona Eŭropo. Ili rimarkas la interspacon inter la teorio de fundamentaj tekstoj (ne-diskriminacio, egaleco, demokratio, ktp.) kaj la realeco de potenco en la Eŭropa Unio konfiskita de malgranda minoritato.

Ni proponas al ili alternativon, por pli frata kaj pli efika Eŭropo.

Ni ŝatus, ke ankaŭ aliaj "respondecaj" politikaj partioj laboru al tiu ĉi celo, konsiderante la malfacilaĵojn de normalaj eŭropanoj. Se tiel estus, ni ne prezentus liston en la eŭropaj elektoj.

Eŭropo-Demokratio-Esperanto, kaj ĝia franca asocio Europe-Démocratie-Espéranto, agas por antaŭenigi demokratian debaton je la nivelo de Eŭropa Unio. Tia debato postulas justan komunan lingvon, per kiu ne ekzistas diskriminacio bazita sur pli granda aŭ pli malgranda kapablo aŭ lerteco uzi nacian lingvon.

La granda plimulto de eŭropanoj opinias, ke ĉiuj lingvoj devas esti traktataj same, sed ankaŭ ke ĉiuj en EU devus povi paroli komunan lingvon.

Por ke tiuj deziroj de la plimulto fariĝu realaĵo, necesas disvolvi konon kaj uzadon de la internacia lingvo Esperanto.